

**Завдання III етапу всеукраїнської учнівської олімпіади з хімії
(Івано-Франківськ – 2015, теоретичний тур)
9 КЛАС**

1. Тести. (5 балів)

У завданнях 1.1-1.10 потрібно вибрати одну правильну відповідь.

Правильна відповідь на кожне завдання – 0,5 бала

1. Знайдіть неправильне твердження:

- а) кількість енергетичних рівнів визначається за номером групи;
- б) число електронів в атомі визначається за його протонним числом;
- в) спільним у будові електронних оболонок атомів елементів з порядковими номерами 11 і 18 є наявність трьох енергетичних рівнів;
- г) радіус атома елементів зі збільшенням заряду ядра у періоді зменшується.

2. Вкажіть електронну конфігурацію зовнішнього енергетичного рівня атома лужного металу:

- а) ns^2 б) ns^2np^1 в) ns^1 г) ns^2np^3

3. У якому ряду формули сполук розміщені в порядку зниження ступеня окиснення Нітрогену?

- а) NO , NH_3 , NO_2 , N_2 , N_2O_5 , HNO_2 б) N_2O_5 , NO_2 , HNO_2 , NO , N_2 , NH_3
в) NH_3 , NO_2 , NO , N_2 , HNO_2 , N_2O_5 г) NH_3 , N_2 , NO , HNO_2 , NO_2 , N_2O_5

4. У речовинах якого ряду наявний лише ковалентний зв'язок?

- а) Na , H_2 , HF , $NaOH$, H_2O б) H_2O , O_2 , HCl , Br_2 , NH_3
в) $CuCl_2$, $NaOH$, HCl , O_3 , P_2O_5 г) HCl , $NaCl$, Cl_2 , H_2O , $NaOH$

1.5. Скільки молекул речовини продисоціювало, якщо у воду помістили 2 моль речовини зі ступенем дисоціації 0,6?

- а) $4,8 \cdot 10^{23}$ б) 1,2   в) $7,2 \cdot 10^{23}$ г) $3,6 \cdot 10^{23}$

1.6. Виберіть пари йонів, які не можуть одночасно перебувати в розчині:

1) Ba^{2+} і SO_4^{2-} ;   2) Na^+ і NO_3^- ;   3) Fe^{3+} і OH^- ;   4) Cu^{2+} і SO_4^{2-} ;   5) H^+ і CO_3^{2-}

- а) 1, 3   б) 2, 4   в) 1, 3, 5   г) 2, 4, 5

7. Вкажіть масу солі, яка міститься в 400 г 10% розчину:

- а) 10 г   б) 8 г   в) 3 г   г) 40 г

8. Вкажіть число електронів, що беруть участь у окисно-відновному процесі: $S^{2-} \rightarrow S^{6+}$

- а) 8   б) 1   в) 2   г) 4

9. Використовуючи метод електронного балансу, складіть хімічне рівняння окисно-відновної реакції, що відповідає схемі: $H_2S + O_2 \rightarrow SO_2 + H_2O$ та зазначте коефіцієнт біля формули сполуки, що є відновником.

- а) 2   б) 4   в) 3   г) 5

1.10. Відносна густина газу за киснем дорівнює 2. Яка його формула?

- а). SO_3 б). CO_2 в). C_2H_6 г). SO_2

Задача 2. (6 балів)

Дано суміш звичайної води та важкої (D_2O). Визначте масову частку важкої води в суміші, якщо масова частка Оксигену в суміші становить 86%. Відповідь підтвердьте розрахунками.

Задача 3. (10 балів)

До розчину, що містить станум(II) сульфат (масова частка 6%) і нікель(II) сульфат (масова частка 8%), масою 50 г додали порошок невідомого металу масою 0,646 г. Метал виявляє в сполуках ступінь окиснення +2. Весь метал вступив у реакцію, внаслідок якої з розчину витіснено все олово і половина нікелю. Який метал додали в розчин? Відповідь підтвердьте розрахунками та рівняннями відповідних реакцій.

Задача 4. (10 балів)

Маємо сплав двох металів. Один компонент сплаву розчиняється в лугах, обидва метали розчиняються в хлоридній кислоті. У сполуках метали виявляють ступінь окиснення +2. Під час дії розчину натрій гідроксиду на зразок сплаву масою 5,7 г виділився водень об'ємом 2,24 л. Маса нерозчинного залишку становила 4,8 г. Під час розчинення сплаву масою 3,42 г в хлоридній кислоті утворився водень об'ємом 4,032 л. Які метали утворюють сплав? Визначте їх масові частки в сплаві. Об'єми газів зведено до нормальних умов. Відповідь підтвердьте розрахунками та рівняннями відповідних реакцій.

Задача 5. (10 балів)

У посудині об'ємом 2 л змішали газ А кількістю речовини 4,5 моль і газ В кількістю речовини 3 моль. Гази реагують згідно рівняння $A + B \rightarrow C$. Через 20 с у системі утворився газ С кількістю речовини 2 моль. Визначте середню швидкість реакції. Які кількості газів А та В не прореагували і залишилися в системі? Відповідь обґрунтуйте розрахунками.

Задача 6. (9 балів)

У склянці без етикетки знаходиться біла, добре розчинна у воді речовина. В разі дії на розчин цієї речовини водним розчином натрій гідроксиду виділяється газ із різким запахом. До розчину, що містить 4,9 г вихідної речовини, додали надлишок розчину аргентум (I) нітрату. Осад, який випав, відфільтрували, промили і висушили, його маса дорівнювала 9,4 г. Яка речовина була у склянці? Відповідь підтвердьте розрахунками та рівняннями реакцій.

Задача 7. (10 балів)

Крізь 500 г 17% розчину аргентум нітрату пропустили газ, що утворився внаслідок дії концентрованої сульфатної кислоти ($V=200 \text{ см}^3$, $W=98\%$, $\rho=1,21 \text{ г/см}^3$) на безводний магній хлорид масою 114 г. Визначте концентрацію сполук, що залишились після відокремлення осаду. Відповідь підтвердьте розрахунками та рівняннями реакцій.